

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 19. november 2019
(OR. en)

14055/1/19
REV 1

COMPET 736
MI 786
IND 289

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	14055/19
Teema:	Euroopa konkurentsivõime välismõõde

Pidades silmas 28. novembril 2019 toimuvat konkurentsivõime nõukogu istungit, edastatakse delegatsioonidele lisas eesistujariigi märkus Euroopa konkurentsivõime välismõõdme kohta.

ELi konkurentsivõime välismõõde***Konkurentsivõime nõukogu (siseturg ja tööstus)******28. november 2019***

1. Ülemaailmselt ühendatud majanduse ja maailma suurima vabakaubanduspiirkonnana seisab EL silmitsi enneolematu hulga uute väljakutsete ja suurtrendidega. Need ulatuvad ülemaailmse kaubanduse aeglustumisest digitaalvaldkonna häirete ja kliimamuutusteni. Lisaks on hiljutistele muutuste tõttu suurjõudude dünaamikas muutunud keerukamaks ELi suhted teiste suurte kaubandusblokkidega, eelkõige Hiina ja Ameerika Ühendriikidega. Eelkõige on probleemiks võrdsete tingimuste puudumine, millega EL peaks tõhusalt tegelema.
2. Euroopa tööstuse ja ettevõtete suutlikkus konkureerida edukalt ülemaailmsel turgudel ning nende juurdepääs ülemaailmsetele väärtusahelatele on Euroopa kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime peamised eeltingimused. Seetõttu peaksime tagama, et Euroopa on tulevikutehnoloogiate, innovatsiooni ja kestlikkuse valdkonnas juhtpositsioonil, täites seega ka strateegilise sõltumatuse eesmärgi tulevikku suunatud viisil. See tähendab ka seda, et tööstus ja ettevõtted peavad käituma keskkonnaalasel ja sotsiaalsel vastutustundlikult.
3. Euroopa välise konkurentsivõimega on seotud kaks aspekti. Esiteks peame tagama, et meil on konkurentsivõimelised koduturud, innovatsioonisuutlikkus, piisavad oskused, võrdsed tingimused Euroopa turgudel ja ärikeskkond, mis on soodne ettevõtjatele, et nad saaksid laieneda ja investeringuid ligi meelitada. Need eeltingimused on tihedalt seotud Euroopa majanduskasvu poliitika ja visioonidega, mis esitati eesistujariigi Soome koostatud dokumendis „*Kestliku majanduskasvu visioon*“. Teiseks on väga oluline tagada Euroopa tööstusele ja ettevõtjatele võrdsed tingimused kogu maailmas.

4. Käesolevas dokumendis keskendutakse peamiselt ELi välise konkurentsivõime viimasele aspektile, st võrdsete tingimuste tagamisele kogu maailmas, et Euroopa tööstusel ja ettevõtjatel, sealhulgas VKEdel, oleks võimalik pääseda ülemaailmsetele turgudele, maksimeerida nende väärtuse loomist ning toetada väärtusahelate loomist ja arendamist ning nende integreerimist ülemaailmsetesse väärtuse loomise võrgustikesse.
5. Ülemaailmsel turul valitsevaid võrdseid tingimusi mõjutavad tugevalt järgmised suurtrendid:
 - kliimamuutused ja üleminek kliimanetraalsele majandusele,
 - digiteerimine ja uued tehnoloogiad ning nende mõju võrdsetele võimalustele, eelkõige veebiplatvormipõhises majanduses,
 - kolmandate riikide turgu moonutavad tavad, mis annavad nende äriühingutele ebaõiglaseid eeliseid, näiteks riigiabi ja välismaiste äriühingute turulepääsu piiramine

Kliimamuutused ja üleminek kliimanetraalsele majandusele

6. Kliimamuutustel on maailmamajandusele tohtu mõju. See on väljakutse, kuid seda tuleks näha ka võimalusena Euroopa ülemaailmse konkurentsivõime seisukohast. Paljudel juhtudel on kiireimal tegutsejal eelis kiiresti areneva turu kujundamisel ja vallutamisel. Seetõttu peaks EL töötama välja tervikliku ja kooskõlastatud kava selle kohta, kuidas võtta varajane ja juhtiv roll turgudel, mis on seotud üleminekuga kliimanetraalsele majandusele.
7. Uuenduslike kliimanetraalsete tehnoloogiate ja lahenduste järele on ülemaailmsel turgudel lähitulevikus suur nõudlus. Euroopa peaks olema esimene, kes need tehnoloogiad kasutusele võtab ja tegema kõik endast oleneva, et töötada välja Euroopa standardid, mida turg ülemaailmsete standarditena kasutusele võtab. Neid jõupingutusi tuleks toetada innovatsiooni ja tehnoloogiasse tehtavate era- ja avaliku sektori investeeringutega ning tulevikku suunatud reguleerimise ja standarditega. See sillutaks teed sotsiaalselt ja majanduslikult elujõulisele ja õiglasele üleminekule, mis loob konkurentsieelise Euroopa puhtale tööstusele.

Digiteerimine ja uued tehnoloogiad ning nende mõju võrdsetele tingimustele, eelkõige veebiplatvormipõhisel turul

8. Selleks, et suurendada tootlikkust ja konkurentsivõimet ülemaailmsel turgudel, peab EL olema digitaalmajanduse arendamisel esirinnas. See ei ole lihtne, sest teised suured kaubandusblokid on paljudes ärivaldkondades ELis ees mitmete oluliste digitaaltehnoloogiate ja -lahenduste arendamisel ja eelkõige turustamisel.
9. See kehtib eelkõige veebiplatvormipõhise majanduse kohta, sest nii ülemaailmsel kui ka Euroopa turgudel domineerib väike arv Euroopa-väliseid platvormiettevõtteid. Nende liiga tugev positsioon turul põhineb suurel määral nende võimel koguda, kombineerida ja hallata suurt hulka andmeid nii, et nad suudavad pakkuda ettevõtjatele ja tarbijatele täiesti uut liiki teenuseid. See loob tsükli, kus need suured platvormiettevõtted muutuvad üha domineerivamaks ja konkurentide turulepääs võib olla keeruline või isegi takistatud või kus mitme sektori teiste ettevõtjate tegevus võib muutuda tugevalt sõltuvaks nende suurte veebiplatvormide käitumisest.
10. Seda arvesse võttes on äärmiselt oluline, et EL oleks võimeline sekkuma suurte veebiplatvormide ettevõtjate kahjulikusse käitumisesse, kui nad tegutsevad Euroopa turgudel. Me peaksime jätkuvalt kaardistama eri poliitikameetmeid, mille abil saab probleemi lahendada, ning seda, kas need olemasolevad poliitikavahendid on eesmärgipärased. Näiteks on konkurentsiniormid osutunud tõhusaks ja võimsaks turgu valitsevate ettevõtjate turukäitumise kontrollimisel või Euroopa turul konkurentsi kahjustavate ühinemiste keelamisel. Täiendavalt tuleks uurida, kas digitaalplatvormipõhise majanduse probleemide lahendamiseks piisab üksnes ELi konkurentsiniormide jõustamisest. Lisaks oleks oluline uurida, kas meil on võimalik võtta kasutusele uusi võimalikke poliitikavahendeid või kas neid on vaja, et sekkuda veebiplatvormide kahjulikku käitumisse, et tagada võrdsed tingimused ELis.

11. Andmed on muutunud paljude ettevõtjate jaoks väärtuslikuks varaks ja moodustavad nende äritegevuse aluse. Lisaks, nagu juba mainitud, on tugeva positsiooni saavutamine andmete juurdepääsu ja nende töötlemise valdkonnas muutunud tõhusaks vahendiks, et olla turul domineerival positsioonil. EL peaks välja töötama põhjaliku andmete reguleerimise ning nende õiglase ja uuendusliku kasutamise ja taaskasutamise tegevuskava, et maksimeerida kasu, mis on seotud näiteks andmete jagamisega, ja tagada VKEde juurdepääs andmetele. See peaks sisaldama selget teavet selle kohta, milliseid andmevarasid ja kellele on konkreetse konkurentsivõimet soodustava eesmärgi täitmiseks vaja. Uuenduslik ja järjepidev lähenemisviis andmepoliitikale võib samuti kiirendada tehisintellekti arendamist ja kasutuselevõttu ELis.

Teatavate kolmandate riikide turgu moonutavad meetmed, mis annavad nende äriühingutele ebaõiglaseid eeliseid, näiteks riigiabi ja välismaiste äriühingute turulepääsu piiramine

12. On teada, et teatavad suure majandusjõuga kolmandad riigid sekkuvad aktiivselt turgude toimimisse, andes oma ettevõtjatele eeliseid, mis moonutavad konkurentsi ja kahjustavad võrdseid tingimusi. Need tegevused hõlmavad näiteks riiklikke toetusi või välismaiste äriühingute turulepääsu piiramist.
13. Selline käitumine on viinud olukorrani, kus EL peab võtma kindlama seisukoha ja proaktiivselt kaitsma ELi ettevõtjate huve. Kaubanduse avatus, mis põhineb konkurentsil ja tugeval innovatsioonil, mängib majanduskasvu ja konkurentsivõime toetamisel kesksel rollil. Avatud turud on pidevalt osutunud tõhusamaks ja kriisidele vastupidavamaks kui suurte tõkete ja piirangutega majandused. Seetõttu peab EL aktiivselt edendama vajadust võrdsete tingimuste järele nii kodus kui ka kogu maailmas ning jätkama avatuse, läbipaistvuse ja mitmepoolse reeglipõhise kaubandussüsteemi toetamist. Lisaks on kiiresti vaja ühiseid ülemaailmseid ekspordikrediidi standardeid. EL peaks jätkama protsessi edendamist rahvusvahelises ekspordikrediidi töörühmas, et saavutada ekspordikrediidi aruandlus ja läbipaistvus üksikute projektide tasandil.

14. On ilmne, et ülemaailmsed turulepääsu probleemid tuleks lahendada peamiselt kaubanduspoliitika kaudu. Kui aga see ei ole võimalik teise osapoole soovimatuse tõttu probleemi lahendada, peaksime olema valmis kaaluma muid võrdsete tingimuste tõhustamise vahendeid, et parandada ELi konkurentsivõimet Euroopa tööstuse ja ettevõtjate hüvanguks. Sellised meetmed peaksid vastama järgmistele nõuetele: EL võib meetmete üle otsustada ja neid rakendada ühepoolselt ning need ei mõjuta negatiivselt turu avatust ega Euroopa turu ega Euroopa tööstuse ja ettevõtjate toimimist. Oluline on märkida, et kuna EL võtaks neid meetmeid ühepoolselt, hõlmaksid need üksnes ebaausaid tavasid, mis moonutavad võrdseid tingimusi Euroopa turul.
15. Teatavate riikide ebaõiglane käitumine ja võrdsete tingimuste puudumine on pälvinud palju tähelepanu ning neid peetakse üheks peamiseks takistuseks Euroopa konkurentsivõimele ja majanduskasvule. Paljud liikmesriigid on juba väljendanud muret selle keerulise olukorra pärast. Mõned liikmesriigid on arvamusel, et võrdseid tingimusi saaks taastada, leevendades ELi konkurentsioorme, et konkureerida ülemaailmsel turgudel. Teisest küljest on liikmesriike, kes rõhutavad avatud turgude ja tugeva konkurentsi tähtsust Euroopa turgudel, millest saavad lõppkokkuvõttes kasu Euroopa ettevõtjad ja tarbijad. Nad on seisukohal, et kolmandate riikide ettevõtjad on teretulnud Euroopa turgudele, kuid nende suhtes tuleks kohaldada samu reegleid kui Euroopa ettevõtjate suhtes. Liikmesriikide panused ja nende põhjendused on väärtuslikud, kuna need annavad sisendi edasistesse aruteludesse.

16. ELil on kõik võimalused saavutada edu ülemaailmses konkurentsisis ning olla ülemaailmsedel turgudel esirinnas ja avatud kaubanduse kaitsja. Siiski peame tunnistama, et mõned geopoliitilised muutused võivad olla alalist laadi ning EL peab jätkuvalt olema ennetav ja suutma reageerida kiiresti hiljutistele muutustele ja nende mõjudele. See nõuab uusi oskusi ning investeeringuid haridusse, pidevõppesse, ümberõppesse ja oskuste täiendamisse. EL peab jääma ühtseks ja tegutsema otsustavalt, et lahendada probleemid ja muuta probleemid eduks.

Küsimus

Milline on parim poliitika ja meetmete kombinatsioon ELis, mille kaudu saame tagada meie ettevõtjatele võrdsed tingimused?
